

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Анелия Веселинова Биволарска, дб,
Ръководител на катедра по Медицинска биохимия на Медицински
университет-Пловдив

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „професор“
на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по: област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика
професионално направление 4.3. Биологически науки
(наименование на научната специалност) - Фикология

В конкурса за „професор“, обявен в Държавен вестник, бр. 98 от 19.11.2024 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „Ботаника и биологическо образование“ към Биологически факултет, като кандидат участва доц. Иванка Иванова Тенева-Джамбазова от същата катедра.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Доц. Иванка Иванова Тенева е утвърден български учен и преподавател с дългогодишен опит в областта на ботаниката, фикологията, микологията и биоресурсите. В момента е доцент в катедра "Ботаника" на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

Завършва магистратура по Биология и Химия през 1995 г. в ПУ „Паисий Хилендарски“. Придобива докторска степен по Биология (Ботаника) през 2007 г. в същия университет. Провежда постдокторска специализация в Medical Inflammation Research Unit, Lund University (Швеция), където работи върху функционална геномика и автоимунни заболявания (2007).

Научната ѝ кариера включва работа като изследовател в UFZ – Център за екологични изследвания, Лайпциг, Германия (2001–2003), както и като Marie Curie постдокторант в Lund University, Швеция (2005–2007). От 2007 г. започва преподавателската си дейност в ПУ „Паисий Хилендарски“ – първоначално като асистент, след това като главен асистент, а от 2013 г. – доцент по ботаника.

Като преподавател води разнообразни лекционни курсове и практически занимания по дисциплини като фикология, микология, биоресурси, медицинска токсикология и систематика на растенията. Участвала е в редица научни проекти, включително международни, и има отлична езикова подготовка – владее немски и английски език на високо ниво.

Доц. Тенева притежава значителен опит в работата с научна апаратура и софтуер за биоинформационен анализ, участва в разработването и управлението на научни проекти и допринася активно за научния и образователния облик на факултета.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Наукометрични показатели

От направената съпоставка и предоставените данни от кандидата се вижда, че Доц. Тенева изпълнява заложените национални критерии за академичната длъжност „Професор“.

Минимални изисквания по групи показатели за академичната длъжност „Професор“ съгласно ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ.

Група показатели	Съдържание	Професор (брой точки)	Доц. д-р Иванка Иванова Тенева
А	Показател 1 Дисертационен труд за ОНС „Доктор“	50	50
В	Показател 4 Хабилитационен труд - Публикации	100	130
Г	Сума от показате- лите от 7 и 8 Публикации	200	234
Д	Сума от точките в показател 11 Цитирания	100	398
Е	Сума от показате- лите от 12 до края	150	380,9

Доц. Иванка Тенева представя **шест научни публикации**, индексирани в Web of Science и Scopus, които напълно отговарят на изискванията по **показател В4** за конкурс за професор. Две от тях са публикувани в издания от първи квартал (Q1), а останалите четири – във втори квартал (Q2), с импакт фактори от 1.2 до 5.8. Статиите отразяват значим принос в областта на ботаниката, токсикологията и приложната екология, с водещо участие на кандидата в интердисциплинарни научни екипи.

Кандидатът представя **12 научни публикации**, индексирани в Web of Science и Scopus, извън хабилитационния труд, в рамките на **показател Г7**. Сред тях четири са в издания от първи квартал (Q1), една – от втори (Q2), две – от трети (Q3) и две – от четвърти (Q4), плюс три публикации в реномирани международни конференции. Тематично публикациите обхващат фитохимия, молекулярна биология, токсикология и фитоекология, с ясно изразен принос на кандидата в интердисциплинарни научни екипи.

По **показател Г8** кандидатът представя **две публикувани глави** в колективна монография (юбилеен сборник), издадена от Университетско издателство „Паисий Хилендарски“. И двете разработки са свързани с екологичен и токсикологичен анализ на водоеми в България и отразяват активната му научна дейност в областта на фитопланктона и цианотоксините.

Кандидатът доц. д-р Иванка Тенева-Джамбазова има **h-index 12** според базата данни **Scopus**, в конкурса участва с общо **199 цитирания**, които носят **398 т.** по показателите за научна активност, при **минимални изисквания от 100 т.** за конкурса. Данните показват **висока научна резултатност**, значимо влияние на изследванията ѝ в научната общност и **значително надвишаване на минималните критерии**.

Научна активност

Кандидатът има активно участие в научната общност с общо **18 участия в научни форуми, от които 11 международни и 7 национални**. Представените разработки са свързани с токсичност и биоактивност на цианобактерии, молекулярни маркери, фитохимия, фитоекология и въздействие на замърсители върху водни организми. Темите демонстрират интердисциплинарен подход и значим принос на кандидата към съвременната екологична и биомедицинска наука.

Доц. Иванка Тенева-Джамбазова е **член на редакционната колегия** на Journal of BioScience and Biotechnology и на борда на рецензентите на списание Microorganisms (Q2, IF

4.926). Изпълнявала е и ролята на гост-редактор на специален брой на *Microorganisms*, посветен на геномиката и метаболомиката на цианобактерии.

След придобиване на академичната длъжност „доцент“, е била **научен ръководител/съ-ръководител** на двама успешно защитили докторанти (през 2014 и 2021 г.).

Доц. д-р Иванка Тенева-Джамбазова има значителна проектна дейност, включваща **участие в шест национални научни и образователни проекта**, от които **три като член на изследователски екип и три като ръководител**. Проектите са финансирани от Оперативна програма „Околна среда“, Фонд „Научни изследвания“ при МОН и ПУ „Паисий Хилендарски“. Тематиката обхваща мониторинг на води, полифазна таксономия, биоактивни метаболити и развитие на научна инфраструктура. На международно ниво тя е участвала **в два двустранни проекта** с Австрия и Русия като член на колектив, и е била **ръководител на българския екип** в международния проект **MARCY** по програма BS-ERA-NET. Тази активност показва устойчив ангажимент към научноизследователската дейност и доказана способност за успешно ръководство и участие в конкурентни проекти.

Научни приноси

Представените научни приноси на доц. Иванка Иванова Тенева-Джамбазова се отличават с тематична насоченост към таксономията, екологията, токсикологията и приложната оценка на представители от отдел *Cyanobacteria*. Съществен принос представлява прилагането на полифазна таксономия за изясняване на неясни или спорни таксони, както и филогенетичният и сравнително-геномният анализ на цианобактериални щамове. Част от проучванията са насочени към установяване на структурата и токсичния потенциал на фитопланктонни съобщества в различни сладководни басейни в България, с акцент върху използването на съвременни индекси за оценка на екологичния статус. Значими са и изследванията върху биологичната активност и алелопатичните ефекти на токсини, продуцирани от цианобактерии. Кандидатът има принос и в сферата на фитохимията, токсикологията на висши растения, както и в проучвания, свързани с разработване на ваксини срещу алергени. Научните приноси притежават както фундаментален, така и приложен характер, и отразяват задълбочен подход към комплексното изучаване на биоразнообразието и биологично активните вещества.

Учебно-преподавателска дейност

Кандидатът доц. Иванка Иванова Тенева-Джамбазова развива активна и дългогодишна учебно-преподавателска дейност в ПУ „Паисий Хилендарски“. Тя изнася средно по 500 учебни часа годишно лекции, семинари, лабораторни и теренни упражнения в образователно-квалификационна степен „Бакалавър“ в Биологическия факултет. Освен това преподава и в програмите за ОКС „Магистър“, със средна годишна натовареност от 147 часа. Допълнително участва в обучението на студенти от филиалите на университета в гр. Кърджали (75 ч. годишно) и гр. Смолян (15 ч. годишно). Преподавателската ѝ ангажираност е устойчиво интензивна и обхваща различни степени и форми на обучение.

Доц. Иванка Иванова Тенева-Джамбазова е съавтор на общо **4 учебника и 4 учебни помагала**, предназначени за обучение на студенти от различни специалности – биология, екология, фармацевтични биотехнологии и медицинска биология. Сред тях се откроява самостоятелният ѝ учебник „*Фикология*“ (2025), издаден в преработено и допълнено второ издание, който има важно значение за подготовката на студентите в областта на водораслите.

3. Критични забележки и препоръки

нямам

Настоящото становище се основава и на представената от кандидата Декларация за достоверност. Въз основа на нея, както и след внимателен преглед на представените научни

материали, не установявам данни за плагиатство. Научните трудове демонстрират оригиналност, самостоятелност и коректно позоваване на използваните източници.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на предоставените данни и направената съпоставка, доц. Иванка Иванова Тенева-Джамбазова демонстрира изключителни научни и преподавателски постижения, които отговарят напълно на критериите за академичната длъжност „Професор“. Нейният принос в областта на таксономията, екологията и токсикологията на цианобактериите е значителен, с приложени иновации и междудисциплинарни изследвания. Публикациите ѝ, включително в престижни международни списания, както и високото ниво на цитирания, отразяват сериозно влияние върху научната общност. Научната ѝ активност е подкрепена от участието в значими национални и международни проекти и ръководството на успешно защитили докторанти.

Научната ѝ продукция (1192.9 точки общо) покрива и надвишава значително минималните изисквания за Професор по „Фикология“, отразени в Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

Давам **положителна оценка** и предлагам на уважаемото научно жури да гласува положително, доц. Иванка Иванова Тенева-Джамбазова да заеме академичната длъжност **„Професор“ в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, специалност „Фикология“.**

9.04 2025 г.

Изготвил становището:
(подпис)

Проф. д-р Анелия Веселинова Биволарска, дб